

**ПЕДАГОГИЧЕСКИ
ФУНДАЦИЯ**

НОВИ КНИГИ. РЕЦЕНЗИИ

РЕЦЕНЗИЯ

на

„ КРАТКИ ЗАПИСКИ ПО ПЕДАГОГИКА (УЧЕБНО ПОМАГАЛО)” –

**Антония Кръстева, Университетско издателство
„ Св. св. Кирил и Методий”**

Любомира Попова

Образованието е една от онези сфери на социалния ни живот, към които българското общество винаги е било особено чувствително. Ето защо превръщането на съвременното обучение в модерно, достъпно и качествено, съобразно новите изисквания на динамичната глобална икономика, обуславя необходимостта от преосмисляне и модернизиране на педагогическата подготовка във висшите учебни заведения. В този аспект учебното помагало „Кратки записки по педагогика” на Антония Кръстева се отличава с подчертано приносен характер към професионалната подготовка на учители във всички специалности с образователно-квалификационната степен „бакалавър”.

Формирането на студентите като висококвалифицирани педагози се превръща в ценност, която изисква високо равнище на знания, положително емоционално отношение към педагогическата дейност и развитие на способности и стремеж за самоусъвършенстване.

А. Кръстева сполучливо е избрала като основна позиция при структурирането на учебното помагало идеята, че:

– педагогиката е **интегративна наука**, която осигурява цялостен подход към отделните теоретични аспекти и практически актове на учебно-възпитателната дейност;

– съвременният учител се нуждае от задълбочени познания в областта на педагогическата наука.

С оглед съвременните иновации в образователната система, акцент е поставен върху следните теоретико-приложни аспекти:

- издигане престижа на българския учител;
- повишаване на националното самочувствие;
- разширяване културата на Аз-а;
- формиране на българска ценностна система на хуманистична основа, в съответствие с реалностите и стратегиите на общественото ни развитие.

Учебното пособие „Кратки записки по педагогика“ съдържа три основни части. Първа и втора част представят специфични закономерности на процесите възпитание и образование, а третата е посветена на особеностите на студентските научни разработки.

Първата част ни запознава с научно-теоретичните и практически основи на педагогиката и в частност с **Теория на възпитанието**. Тя е с подчертано теоретичен характер. Чрез предложените в нея теми на студентите се предоставят в стегнат и синтезиран вид важни теоретични възгледи и концепции за развитието на педагогическите явления и закономерности. Представени са дефиниции на най-често използваните педагогически понятия и категории. Изведени са интеграционните връзки на педагогиката с научните постижения на философията, психологията, социологията, история на педагогиката, сравнителната педагогика и др. Отделен параграф е посветен на средствата за масова комуникация и тяхната специфична функционална същност по отношение въздействието им върху личността.

Безспорно достойнство е наличието на дискуссионни въпроси и задачи в края на всяка тема, които дават възможност за осъзнаване логиката на изучаваните явления и процеси. Този подход е особено подходящ за приложение в семинарните занятия и дава възможност за оптимизиране на практическото обучение на студентите.

Втората част – Дидактика разглежда новата образователна парадигма от подчертано съвременни и хуманно-демократични позиции. Представена е съвременната концепция на международната комисия

по образованието на Юнеско („Четири стълба на образованието” от Жак Делор) с посланията – „уча, за да знаеш”, „уча, за да правиш”, „уча, за да живееш”, „уча, за да бъдеш”. Презентирана е Националната програма за развитие на българското образование (2006–2015), в която са изведени основните проблеми на образователната ни система и са набелязани съответни мерки за преодоляването им.

Наличието на дискуссионни въпроси и задачи в края на всяка тема отново дава възможност да се анализират и обобщят изучаваните дидактически явления и процеси. Тяхното структуриране се отличава с интерактивния си характер, което позволява на студентите да работят самостоятелно или в екип, като по този начин опознават себе си, вникват в педагогическата ситуация и повишават педагогическата си компетентност.

Полезно за читателя е, че всяка от първите две части на помагалото завършва със справка за препоръчваната литература по съответния проблем и конспект, съдържащ изпитните въпроси, свързани с представения материал.

Третата част – Практикум (Студентско творчество) има подчертано приложен характер. Чрез нея студентите се ориентират за възможностите за проблемно-изследователски търсения, съобразно своите интереси и предпочитания. Авторката описва: академическо есе, реферат, доклад, курсова работа. В духа на съвременните потребности от модернизация на образователния процес, които налагат използването на иновационни, интерактивни техники и технологии, специален параграф е отделен на портфолиото, като един сравнително нов модел на оценяване. Той предоставя предимства, които повишават ефективността от обучението. Като цяло третата част предлага различни видове научни разработки за творческа изява на студентите, което отново подчертава, че те са равноправни партньори в образователния процес, които могат да изявят и обосноват личностните си позиции.

Именно третата част на учебното пособие подчертава стремежа на А. Кръстева да не се ограничава единствено с теоретическите характеристики на педагогическата теория.

Полезността на помагалото произтича и от наличието на параграфа: Примерни теми за реферати, доклади, курсови работи и дипломни проекти по педагогика. Изброени са над седемдесет теми с уточнението, че те са варианти на авторско виждане и следователно могат да бъдат

мултиплицирани в подобни вариативни виждания, според желанията на студентите.

Положителен е приносът при представянето на: Тематичен психолого-педагогически речник, в който научно са анализирани и са обобщени значенията на основните понятия, използвани в трите части на учебното пособие.

Интересно е решението на авторката да включи в края на „Кратки записки по педагогика” сентенции и афоризми, посветени на: възпитание и обучение; личност; живот; мъдрост и знание; добродетели; приятелство; любов; мечта; творчество; изкуство; смях.

В заключение може да се приеме, че учебното помагало на А. Кръстева „Кратки записки по педагогика” е полезно за повишаване на професионално-педагогическата компетентност на студенти, преподаватели, учители.

Позволявайки си един цитат на Р. Етъм от последния параграф със сентенции и афоризми: „Чрез опита си, ние откриваме краткия път след дълги скитания”, можем да обобщим, че „Кратки записки по педагогика (Учебно помагало)” на Антония Кръстева е достъпен и кратък път към интегративната наука педагогика, който синтезира професионално-педагогическия опит на автора.